

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 07
071323

DOM
2022-06-14
Stockholm

Mål nr
B 12275-21

Sid 1 (5)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 22 september 2021 i mål nr B 6934-20, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Överåklagare Anders Jakobsson
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren

Klagande (Målsägande)

Pelle Skog Johnsson
c/o Västberga boende
Västberga gårdsväg 34
126 30 Hägersten

Motpart (Tiltalad)

NIKLAS Karl Åke Månsson, 19930611-5776
Sekretess, se Partsbilaga sekretess

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107
102 23 Stockholm

SAKEN

Tjänstefel

HOVRÄTTENS DOMSLUT

- Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.
 - Hovrätten dömer Niklas Månsson för tjänstefel den 25 april 2020 enligt 20 kap. 1 § 1 st. brottsbalken.
 - Hovrätten bestämmer påföljden till dagsböter 100 om 400 kr.
- Niklas Månsson ska betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.
- Det som tingsrätten har beslutat om sekretess ska fortsätta att gälla.

Dok.Id 1778908

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

4. Sekretessen enligt 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifterna som avser Niklas Månssons folkbokföring ska bestå.
 5. Johan Eriksson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 3 563 kr, varav 2 850 kr avser arbete och 713 kr mervärdesskatt.
 6. Niklas Månsson ska återbetala hela kostnaden för försvararen i tingsrätten och hovrätten och för målsägandebiträdet i tingsrätten till staten.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska döma Niklas Månsson för tjänstefel och bestämma påföljden till dagsböter.

Pelle Skog Johnsson har yrkat att hovrätten ska döma Niklas Månsson för tjänstefel.

Niklas Månsson har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Hovrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Parterna har åberopat samma bevisning i hovrätten som i tingsrätten.

Tingsrätten har utförligt redogjort för bakgrunden till händelsen samt de rättsliga utgångspunkterna för bedömningen. Hovrätten hänvisar till tingsrättens dom i de delarna. Hovrätten instämmer även i tingsrättens bedömning i frågan om att Niklas Månsson genom sitt agerande har åsidosatt vad som gällde för uppgiften.

När det gäller frågan om Niklas Månsson har agerat oaktsamt gör hovrätten följande bedömning. Av utredningen står det klart att händelseförloppet har varit mycket hastigt. Pelle Skog Johnsson var vid tillfället beväpnad med en järnrörsliknande gardinstång och befann sig på en avsats vid ett fönster sex meter ovanför Niklas Månsson och hans kollega. Det råder olika uppfattningar i frågan om Pelle Skog Johnsson var på väg att hoppa ner mot poliserna, alternativt redan hade påbörjat hoppet när skotten avlossades eller om han enbart stod i fönstret. Annat kan inte anses utrett i den frågan än att Pelle Skog Johnsson i vart fall var beredd att hoppa ner från avsatsen. Pelle Skog Johnsson betedde sig däremot inte hotfullt mot poliserna. Hovrätten anser därmed och med beaktande av det avstånd som förelåg mellan dem att det vid den tidpunkt när Niklas Månsson avlossade skotten inte fanns något hot om trängande fara eller våld.

Niklas Månsson har berättat om att han under sin utbildning har tränats i att inte vänta med att skjuta, utan i stället sikta och skjuta på längre avstånd för att minimera risken för skador. Hovrätten ifrågasätter inte att poliser utbildas på sådant sätt, men det innebär inte att en polis har rätt att använda mer våld än vad som är nödvändigt i det enskilda fallet. Niklas Månssons utbildning och två år i yttre tjänst innebär att man kan ställa vissa krav på honom som polis i den aktuella situationen, detta oavsett att han var rädd och kände till att hans kollega tidigare hade skjutit. Niklas Månsson har, trots det hastiga händelseförloppet haft tid att vänta, analysera och överväga andra handlingsalternativ. Han borde ha insett risken för att det i situationen inte var proportionerligt att använda skjutvapen och den överhängande risken för allvarliga skador. Hovrätten anser därför att Niklas Månsson varit oaktsam när han brukat det våld han gjorde. Han ska därför fällas till ansvar för tjänstefel förutsatt att han inte agerat i nödvärn.

Hovrätten anser inte att det har förelegat någon nödvärnssituation. När Pelle Skog Johnsson befann sig på avsatsen vid fönstret förelåg inte ett påbörjat eller överhängande brottsligt angrepp, vare sig mot Niklas Månsson eller någon annan person. Att Pelle Skog Johnsson var i färd med att hoppa ner mot poliserna förändrar inte den bedömningen. Om Pelle Skog Johnsson hade klarat av att hoppa ner på marken och påbörja ett angrepp mot poliserna så bör andra handlingsalternativ ha varit tillgängliga. Pelle Skog Johnsson var inte utrustad med något vapen som kunde användas på avstånd och poliserna hade möjlighet att backa. Såvitt framkommit fanns det heller inte någon annan person i närheten som Niklas Månsson avsåg att skydda. Av det Niklas Månsson beskrivit ter det sig i det närmaste som att han värjde sig mot ett eventuellt kommande brottsligt angrepp, vilket inte är en situation som fritar honom från ansvar. Situationen har inte heller varit sådan att Niklas Månsson rimligen kan anses ha uppfattat att han agerade i nödvärn (s.k. putativt nödvärn).

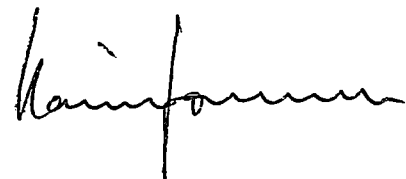
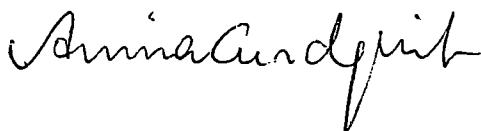
Hovrätten gör därmed en annan bedömning än tingsrätten i fråga om Niklas Månsson gjort sig skyldig till en brottslig gärning. Gärningen kan med beaktande av målsägandens skador och användningen av skjutvapen inte betraktas som ringa. Niklas Månsson ska därför dömas för tjänstefel till 100 dagsböter. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Eftersom Niklas Månsson döms för brott med fängelse i straffskalan ska han betala avgift till brottsofferfonden.

Niklas Månsson har sådana ekonomiska förhållanden att han ska ersätta staten för försvararkostnaden i tingsrätten och hovrätten samt även för kostnaden för målsägandebiträde i tingsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2022-07-12

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Camilla Olsson samt hovrättsråden Amina Lundqvist (referent) och Karin Jonsson.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 1

DOM
2021-09-22
meddelad i
Stockholm

Mål nr: B 6934-20

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

NIKLAS Karl Åke Månsson, 19930611-5776
Sekretess, se Partsbilaga sekretess

Offentlig försvarare:

Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107
102 23 Stockholm

Åklagare

Överåklagare Anders Jakobsson
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren
205 90 Malmö

Målsägande

Pelle Skog Johnsson
c/o Västberga Boende
Västberga Gårdsväg 34
126 30 Hägersten

Målsägandebiträde:

Advokat Anton Strand
Advokatfirman Defens AB
Kornhamnstorg 57
111 27 Stockholm

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

Tjänstefel, 20 kap 1 § 1 st brottsbalken
2020-04-25

Sekretess

Sekretessen enligt 22 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifterna som avser Niklas Månssons folkbokföring ska bestå i målet.

Ersättning

1. Johan Eriksson får ersättning av staten med 31 912 kr. Av beloppet avser 24 225 kr arbete, 1 305 kr tidsspillan och 6 382 kr mervärdesskatt.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Scheelegatan 7
Telefon
08-561 651 40

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

E-post
stockholms.tingsratt.avdelning1@dom.se
Webbplats
www.stockholmstingsratt.se

2. Anton Strand får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 39 804 kr. Av beloppet avser 27 788 kr arbete, 3 915 kr tidsspillan, 140 kr utlägg och 7 961 kr mervärdesskatt.
 3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Niklas Månsson ska dömas för tjänstefel enligt 20 kap. 1 § första tycket brottsbalken enligt följande gärningsbeskrivning.

Niklas Månsson som är polisman, har den 25 april 2020 på Österlånggatan 26 i Stockholm – i samband med ingripande och vid myndighetsutövning – av oaktsamhet åsidosatt vad som gällt för tjänsteuppgiften. Sålunda har han med sitt tjänstevapen avlossat två skott mot Pelle Skog Johnsson, som befunnit sig stående på en avsats utanför ett fönster beläget cirka sex meter ovanför marken. Skotten träffade Pelle Skog Johnsson i högra underbenet och högra handleden, vilket fick till följd att han föll till marken.

När Niklas Månsson avlossar skotten har det inte förelegat någon nödvärnssituation och i vart fall har skjutväldet varit uppenbart oförsvarligt och även i strid med 2 § kungörelse (1969:84) om polisens användning av skjutvapen.

Skotten och fallet har vållat Pelle Skog Johnsson allvarliga kroppsskador i högra underbenet, högra låret och högra handleden samt frakturer på vänstra hälbenet, högra mellanfoten, armbågsbenet och i ryggen.

Pelle Skog Johnsson har biträtt åtalet.

Niklas Månsson har bestritt ansvar för brott och angett att han haft rätt att skjuta eftersom en nödvärns- eller inbillad nödvärnssituation förelegat.

UTREDNINGEN

Niklas Månsson har hörts över åtalet.

På åklagarens begäran har förhör hållits med målsäganden Pelle Skog Johnsson. Vidare har vittnesförhör hållits med John Andersson, som är polis, samt med Yvonne

Argelander-Dahlin och Carl Johan Palmgren som båda bor i närheten av Österlånggatan 26.

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat en teknisk undersökning, fotografier, en tjänsteanteckning, ett rättsmedicinskt yttrande och ett rättsintyg över en rättsmedicinsk kroppsundersökning.

DOMSKÅL

Niklas Månsson, John Andersson och Pelle Skog Johnsson har i stort lämnat samstämmiga uppgifter om det inledande händelseförloppet på morgonen den 25 april 2020 varvid följande har framkommit. Pelle Skog Johnsson hade tagit sig in i en fastighet på Baggensgatan 25. Huset, som utgjorde en byggarbetsplats, har en sida mot Baggensgatan och en annan mot Österlånggatan. Pelle Skog Johnsson tog sig ned i husets källare när polis kom till platsen efter att ha larmats om ett pågående inbrott. Två poliser gick in i huset och två andra poliser, Niklas Månsson och John Andersson, tog sig runt fastigheten till baksidan för att hålla eventuella flyktvägar under uppsikt. I källaren avlossade en av poliserna ett skott, som inte träffade någon person. Niklas Månsson och John Andersson fick över polisradion höra att skottet avlossats. Pelle Skog Johnsson tog sig upp från källarvåningen till ett rum på första våningen med fönster mot Österlånggatan. Efter att Niklas Månsson och John Andersson fått information om att det var kollega som hade avlossat skottet ställde de sig på Österlånggatan för att hålla uppsikt. Samtidigt krossade Pelle Skog Johnsson fönstret i rummet och tog sig ut på ett fönsterbleck eller en mindre avsats ut mot Österlånggatan. Niklas Månsson avlossade två skott mot Pelle Skog Johnsson. Skotten träffade Pelle Skog Johnsson i högra handleden och benet, varefter Pelle Skog Johnsson föll ned på gatan.

När det gäller vad som hände i samband med att Pelle Skog Johnsson blev skjuten av Niklas Månsson har de i målet hörda personerna berättat i huvudsak följande.

Avdelning 1

Pelle Skog Johnsson: Han var rädd efter att skottet i källaren avlossats. Han visste inte om de personer som försökte ta sig in i rummet på första våningen verkligen var poliser. Han slog sönder ett fönster, öppnade det och gick sedan ut på fönsterbrädet. Han hade tidigare tagit upp en gardinstång för att sätta den för dörren så att de som var efter honom inte skulle kunna ta sig in. Han höll fortfarande gardinstången i handen rakt ned utmed sin kropp när han ställde sig på avsatsen. Han började gå sidledes längs med husväggen i syfte att hitta någonstans att ta sig in. Från det att han gick ut genom fönstret till dess att han blev skjuten gick det ungefär 10–15 sekunder och när han blev skjuten stod han cirka en meter till vänster om fönstret. Han gjorde inga utfall. Han hörde att någon skrek ”släpp vapnet” men han uppfattade inte att det var poliser på platsen förrän de kom fram och tog hand om honom efter fallet. Det första skottet träffade honom i armen och gjorde att han dels tappade balansen, dels tappade gardinstången som han höll i. Samtidigt som han tappade balansen och ramlade framåt så träffades han av det andra skottet i benet. Han ramlade ned på en markis som fanns under fönstret och sedan ner på kullerstenarna. Han var lite påverkad under händelseförloppet, men inte på ett sätt som påverkat hans minnesbilder.

Niklas Månsson: Sedan han fått veta att hans kollega Claesson skjutit mot en person inne i huset tog sig han och kollegan John Andersson ut på Österlånggatan. Han hörde ljud från ett rum en trappa upp och såg en person dyka upp i fönstret. Mannen kom ut på fönsterblecket med ett järnrör i bägge händerna som tillhygge. Mannen tog sats som om denne skulle hoppa. Det gick väldigt fort. Han tror att han skrek ”släpp vapnet” innan han sköt ett skott mot mannens ben. Han uppfattade att han missade och sköt då snabbt ett skott till. John Andersson stod till höger nedanför fönstret och han själv till vänster. De hade cirka två till fyra meter mellan sig. Han var stressad och upplevde att de hade att göra med en farlig person som hade ett järnrör som tillhygge och att de var under angrepp. Han och kollegan hade en husrygg bakom sig och ingen möjlighet att backa. Det var en hotfull situation och det fanns inte tid att avvakta. Han uppfattade inte att fönstret var så högt upp som det visat sig vara i efterhand. Efter skotten föll personen till marken. Han och John Andersson påbörjade omedelbart akutvård. Han hade vid tillfället jobbat ungefär två år i yttre tjänst.

John Andersson: Han befann sig en bit bort när han såg en man i fönstret ca sex meter upp från gatan. Han tog då fram sitt tjänstevapen och sade till mannen att släppa det denne hade i händerna. Niklas Månsson kom springande och ställde sig cirka fem meter bort. När de båda stod och tittade mot fönstret tog sig mannen ut genom fönstret. Mannen höll ett rörliknande föremål med båda händerna i brösthöjd och sa inget. Han och Niklas Månsson stod med dragna vapen. De skrek åt mannen att släppa det han hade i händerna och att de var poliser. Han hade ögonkontakt med mannen. Sedan började mannen titta neråt som för att hoppa. Då sköt Niklas Månsson. Han var själv också beredd att skjuta, men gjorde inte det. Mannen hade haft tid att göra som de sa innan skotten avlossades.

Yvonne Argelander-Dahlin: Hon befann sig i sin lägenhet som ligger snett mittemot Österlånggatan 26, när hon hörde ett förskräckligt liv och ljud från glaskross. Hon gick till sitt fönster för att se vad som pågick. Det stod en polis snett nedanför på gatan och hon såg en man komma farande väldigt fort ut genom fönstret. Mannen ramlade ned på gatan. Under tiden hörde hon två skott avlossas. Hon uppfattade att mannen hade ett rör i händerna men vet inte hur han höll det. Allt gick jättefort.

Johan Palmgren: Han var på väg nedför en trappavsats när han såg en polis, som hade ett vapen riktat. Han gick närmare och när han var 5-10 meter från polismannen avlossade denne två skott. Han såg inte vad polisen sköt mot. När han rundat ett gatuhörn såg han en man ligga på marken.

Rättsliga utgångspunkter

Bevisbörda och beviskrav i brottmål

Det är åklagaren som har bevisbördan i brottmål. Beviskravet brukar uttryckas så att det för fällande dom krävs att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade gjort sig skyldig till brottet.

Polisens rätt till våldsanvändning

Polisens verksamhet syftar till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp (1 § polislagen). För att kunna fullgöra sitt uppdrag har polisen av lagstiftaren anförtrodd omfattande maktbefogenheter, däribland rätten att använda våld. Stöd för polisens våldsanvändning finns i 10 § polislagen. I vissa situationer får polisen använda särskilda hjälpmedel då personellt våld måste tillgripas som en yttersta utväg. Till sådana hjälpmedel hör skjutvapen. Närmare bestämmelser om skjutvapen finns i kungörelsen (1969:84) om polisens användning av skjutvapen. Enligt 1 § skjutkungörelsen får en polisman, om det föreligger rätt till nödvärn enligt 24 kap. 1 § brottsbalken, använda skjutvapen för att avvärja svårare våld mot polismannen själv eller annan eller hot som innebär trängande fara för sådant våld.

Nödvärn

Nödvärn är en objektiv ansvarsfrihetsgrund. Detta innebär att en gärning, som i och för sig uppfyller alla rekvisit för ett brott, kan vara tillåten. Gärningen anses då vara rättfärdigad varför ansvar inte ska dömas ut. Bestämmelsen om nödvärn finns i 24 kap. 1 § brottsbalken. En gärning som någon begår i nödvärn utgör brott endast om den med hänsyn till angreppets beskaffenhet, det angräpnas betydelse och omständigheterna i övrigt är uppenbart oförsvarlig. Rätt till nödvärn föreligger bl.a. mot ett påbörjat eller överhängande brottsligt angrepp på person eller egendom.

Bedömningen av om en gärning som begåtts i nödvärn ska anses ha varit tillåten, eller med andra ord inte uppenbart oförsvarlig, innefattar två moment. En förutsättning för att gärningen ska anses tillåten är att det inte föreligger ett uppenbart missförhållande mellan nödvärnshandlingen och den skada som hotat genom angreppet. Vidare krävs att det våld som använts inte står i klar disproportion till vad som erfordrats för att avvärja den hotande faran. (Se NJA 2009 s. 234.)

Det är, som angetts ovan, åklagaren som har bevisbördan för att en tilltalads gärning varit otillåten. Detta innebär att åklagaren också ska lägga fram bevisning som

motbevisar att det förelegat nödvärnsrätt eller som visar att den tilltalade handlat uppenbart oförsvarligt.

Brottet tjänstefel

Brottet tjänstefel regleras i 20 kap. 1 § brottsbalken där det anges att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften ska dömas för tjänstefel till böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen med hänsyn till gärningsmannens befogenheter eller uppgiftens samband med myndighetsutövningen i övrigt eller till andra omständigheter är att anse som ringa, ska inte dömas till ansvar.

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2017 s. 491 beträffande bedömningen av om en tilltalad har åsidosatt vad som gäller för uppgiften angett bl.a. följande.

Tjänstefelsbestämmelsen innebär att ett faktiskt handlande i en viss situation ska ställas mot vad som skulle ha varit ett godtagbart handlande i situationen. Ansvar förutsätter att det faktiska handlandet så avviker från det som borde ha iakttagits att tjänstemannen därigenom har åsidosatt vad som gäller för uppgiften. Uttrycket ”vad som gäller för uppgiften” tar sikte på vad som i den aktuella situationen skulle ha varit ett godtagbart handlande. Ledning i det hänseendet får i första hand hämtas från regler som tar sikte på hur en viss uppgift ska handläggas, t.ex. rättegångsbalkens regler, förfaranderegler i förvaltningslagen eller en myndighets föreskrifter som direkt angår myndighetsutövningen (se prop. 1988/89:113 s. 24). Om ett handlande i den enskilda situationen är godtagbart ska bedömas objektivt. När ett händelseförlopp där en polis har brukat våld ska bedömas i efterhand måste man se till situationen som helhet. Prövningen av om andra medel har varit otillräckliga och om det med hänsyn till omständigheterna har varit försvarligt att använda våld på det sätt som har gjorts ska göras med beaktande av alla de faktorer som förelåg vid ingripandet.

En fråga vid bedömning av oaktsamhetsbrott där det gjorts en invändning om nödvärn och putativt nödvärn är i vilken fas av bedömningen som invändningen prövas. Ett sätt att se på saken är att man först prövar om den tilltalade har begått den brottsliga gärningen. Därefter prövar domstolen om någon objektiv ansvarsfrihetsgrund är för

handen. Bedömningen av om den tilltalade ska gå fri från ansvar på grund av att denne handlat i nödvärn eller putativt nödvärn görs vid en sådan bedömning fristående från frågan om handlingen i och för sig skulle kunna betecknas som oaktsam. Enligt ett annat sätt att se på saken sker oaktsamhetsbedömningen i ett svep, dvs. bedömningen av om handlingen varit oaktsam sker då i ljuset av nödvärnssituationen. Man prövar således om det var oaktsamt av den tilltalade att handla som hen gjorde i den situation hen var i.

I målet är klarlagt att Niklas Månsson har skjutit Pelle Skog Johnsson med två skott som träffade Pelle Skog Johnsson i högra benet och högra handleden. Det är också bevisat att Pelle Skog Johnsson på grund av skotten och det efterföljande fallet till marken drabbats av allvarliga skador med en lång rehabiliteringsperiod samt att Pelle Skog Johnsson fortfarande har svår värk och bestående men.

Niklas Månsson och John Andersson har berättat att de hade fått information om att skott avlossats inne i huset och såg när Pelle Skog Johnsson klev ut genom ett fönster med ett tillhygge i handen. Det saknas anledning att ifrågasätta Pelle Skog Johnssons uppgifter om han i detta läge var mycket rädd och att han försökte undkomma de personer som kom efter honom inne i huset. Niklas Månsson, John Andersson och Yvonne Argelander-Dahlin har beskrivit ett mycket snabbt händelseförlopp efter att Pelle Skog Johnsson klev ut genom fönstret. Niklas Månsson och John Andersson har berättat att de skrek åt Pelle Skog Johnsson att släppa sitt vapen och att de uppfattade att Pelle Skog Johnsson var på väg att hoppa ned från fönstret mot dem med ett tillhygge i handen. Deras uppgifter får stöd av vad Yvonne Argelander-Dahlin har berättat.

Åklagaren har angett att Niklas Månsson har åsidosatt vad som gällt för tjänsteuppgiften genom att avlossa skotten utan att ha rätt att använda sitt skjutvapen. Av den tekniska undersökningen som åklagaren åberopat framgår att kriminaltekniker har mätt upp avståndet från utsida fönster ner till kullerstenen till cirka 6,5 m. Det är vidare genom Pelle Skog Johnssons uppgifter och det åberopade fotografiet klarlagt att Pelle Skog Johnsson hade en svart gardinstång som mätte ca 110-115 cm i handen då

han klev ut genom fönstret. Vid en helhetsbedömning anser tingsrätten att det hot som Pelle Skog Johnsson utgjorde där han befann sig ca sex meter ovanför poliserna med ett mindre tillhygge i handen inte utgjorde en sådan tillräckligt konkret och akut situation för att Niklas Månsson i förebyggande syfte hade rätt att vidta en så drastisk åtgärd som att skjuta mot Pelle Skog Johnsson och därigenom utsätta denne för mycket allvarliga risker för skador. Niklas Månsson har därmed åsidosatt vad som gällde för uppgiften.

För att Niklas Månsson ska fällas till ansvar för tjänstefel krävs det också att åsidosättandet skedde av oaktsamhet. Tingsrätten menar att oaktsamhetsbedömningen i detta fall svårligen kan göras utan att samtidigt bedöma om det förelagat en nödvärnssituation. Tingsrätten prövar därför frågan om Niklas Månsson handlat av oaktsamhet i ljuset av den angivna nödvärnssituationen.

Niklas Månsson hade vid tidpunkten endast två års erfarenhet av yttre tjänst. Av både Niklas Månssons och John Anderssons berättelser framgår att Niklas Månsson befann sig i en pressad situation. Han hade fått veta att skott avlossats inne i huset och upplevde att poliserna hade att göra med en farlig person som var på väg att angripa dem med ett tillhygge i form av ett järnrör. Tingsrätten anser att åklagaren inte har motbevisat att Niklas Månsson då hade rätt att handla i nödvärn. Sett enbart utifrån kravet att det inte får föreligga ett uppenbart missförhållande mellan nödvärnshandlingen och den skada som hotat genom angreppet anser tingsrätten vidare att det inte kan anses ha varit uppenbart oförsvarligt av Niklas Månsson att avlossa de två skotten. Tingsrätten anser inte heller att det i och för sig grova våldet stått i klar disproportion till vad som erfordrats för att avvärja den hotande faran.

Mot denna bakgrund anser tingsrätten att det inte är bevisat att Niklas Månsson handlade oaktsamt i den situation han var i. Niklas Månsson ska därmed frikännas från åtalet för tjänstefel.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

DOM
2021-09-22

Mål nr: B 6934-20

Avdelning 1

Övrigt

Målsägandebiträdets och försvararens kostnadsyrkanden är skäligen. Staten ska svara för kostnaderna.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga TR-01

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 13 oktober 2021.

På tingsrättens vägnar

Magdalena Hägg Bergvall

I avgörandet har chefsrådmannen Magdalena Hägg Bergvall samt nämndemännen Nils Christer Holmgren, Elisabet Söderberg och Jesper Yrwing deltagit.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Nämndeman Nils Christer Holmgren är skiljaktig och anför följande.

Jag delar majoritetens uppfattning att Niklas Månsson åsidosatt vad som gällde för uppgiften. Jag gör därefter bedömningen att en polis som har två års erfarenhet av yttre tjänst och träning på polishögskolan och som befinner sig i en situation där han tillsammans med en kollega möter en person utan eldhandvapen som står på en smal avsats ca 6 meter upp utanför ett fönster borde ha förstått att det inte var motiverat att avlossa två skott verkanseld mot denne. Det är min uppfattning att det inte förelegat någon nödvärnssituation och inte heller varit fråga om putativt nödvärn. Skjutvåldet har varit uppenbart oförsvarligt. Gärningen kan inte bedömas som ringa. Niklas Månsson ska därför dömas för tjänstefel till dagsböter.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se